

Katsaus turvallisuusalan näkymistä ja haasteista
Markku Vuorela
Syksy 2021

Miksi yksityinen turva-ala kuuluu sisäministeriön alaisuuteen eikä työ- ja elinkeinoministeriön, mihin kaikki muukin yritys- ja elinkeinotoiminta kuuluvat? Elinkeino- ja sisäministeriön tehtävänä on luoda yritys- ja elinkeinotoiminnalle mahdollisimman suotuisat olosuhteet toimia ilman ylimääräisiä rasitteita ja vaatimuksia.

Poliisin tehtävät ja koulutus perustuvat pitkälti tutkintaan, valvontaan ja sanktioihin, jotka loistavat hyvin nykyisessä laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista (LYTP) erilaisten valtuuksien sekamelskana, minkä hallitsee vain pieni joukko erityisosaajia. Työtehtävissä joudutaan näiden sekalaisten oikeuksien ja vaatimusten kanssa hyvin usein tilanteisiin, jossa tavallisen kansalaisen perusoikeuksia joudutaan rajoittamaan mututuntumalla.

Poliisin toimenkuvaan ei sisälly yritystoiminnan edistäminen. On myös olemassa selkeitä eturistiriitoja. Poliisi kokee monasti yksityisen turvallisuusalan kilpailijakseen. Esimerkkinä olkoon se, että viimeisessä sisäisen turvallisuuden selvityksessä ei ollut sanallakaan mainittu yhteistyöstä tai kumppanuudesta yksityisen turva-alan kanssa. Siellä on kylläkin mielenkiintoinen sisäisen turvallisuuden ydinasia: *”Viranomaisten eläimiä kohdellaan väkivallattomasti ja lajityypillistä käyttäytymistä kunnioittavalla tavalla.”*

Edellisen lauseen sijaan olisi voinut valottaa rakenteellisen korruption vaikutusta sisäiseen turvallisuuteen, joka on yksi sisäisen turvallisuuden suuri uhkatekijä tulevaisuudessa.

Katsaus turvallisuusalan näkymistä ja haasteista
Markku Vuorela
Syksy 2021

Nykyinen lainsäädäntö (LYTP 1085/2015) on auttamattomasti jälkeen jäänyttä tsaarin vallan aikaista sääntelyä, jonka ainoa tehtävä on estää kilpailua ja uusien yrittäjien alalle tulemistä ja toimialan uudistuksia. Koulutustarpeen määrittää kulloinenkin koulutuslaitosten työllistämisen tarve eivätkä alan todelliset tarpeet tai vaatimukset. Opetuksen maksajiksi joutuvat alan yritykset ja niiden asiakkaat ja opettaa saa lähes millä koulutuksella tahansa ilman alan kokemusta tai koulutusta. Yleensä riittää, että on pedagoginen pätevyys, jos sitäkään. Turvallisuusalan koulutusta tai kokemuksesta ei tarvita paria poikkeusta lukuun ottamatta.

Tarvitaan lain perusteellinen ja kokonaisvaltainen uudistaminen vastaamaan muuttuneita ja mitä erilaisempia, niin uusia kuin vanhoja uhkatekijöitä, jotka vaarantavat maamme, yritysten, laitosten, ihmisten, ym. turvallisuutta, niin sisältä kuin ulkoa.

Lakimuutos tulee aloittaa nykyisten ja tulevien uhkakuvien kartoittamisella. Näiden perusteella luodaan tilannearviot siitä, mitkä ovat viranomaisten tehtäviä (poliisi, pelastuslaitos, rajavartiolaitos, tullit jne) ja mitkä jäävät yritysten, laitosten ja ihmisten omalle vastuulle sekä mikä on yksityisen turva-alan rooli kokonaisuudessa.

Tulosten perusteella selvitetään keinot ja tavat, joilla uhkakuviin voidaan vastata. Vasta sen jälkeen ovi alkaa varsinainen lainsäädännön työstäminen. Koulutuksen tulee vastata todellisia työnkuvia. On selvitettävä, mitkä koulutukset voidaan järjestää yhteisesti ja mitkä koulutukset vastaavat toisiaan. Siten saadaan aikaan kustannussäästöjä.

Katsaus turvallisuusalan näkymistä ja haasteista
Markku Vuorela
Syksy 2021

Mitä enemmän yksityinen ala kehittyy, sitä enemmän yritykset ja yksityiset ostavat yksityisen turva-alan yrityksen palveluita. Jo nykyisellään yksityisen alan liikevaihto on suurempi kuin poliisien määrärahat. Ammattimainen rikostutkimus alkoi aikoinaan Pinkertonin etsivätoiminnoista USA:sa. Se oli suurempi ja tehokkaampi kuin sen aikainen viranomaistoiminta. Mielenkiintoista seurata, onko esimerkiksi hybridirikollisuuden torjunta ja paljastus nykyisin tehokkaampaa kuin viranomaistoiminta.

Poliisin toimenkuva muuttuu vaativampaan suuntaan hybridirikollisuuden monimutkaistuesssa. Kansainväliset rikollisliigat ovat kotiutuneet maahamme, suuret kansainväliset talousrikokset lisääntyvät ja niin edelleen. On pakko katsoa, mihin poliisin resursseja käytetään. Jokainen osaava ja toimiva partneri on kullanarvoinen myös tullille ja rajavartiolaitokselle.

Ruotsissa on parin ison tapahtuman jälkeen ymmärretty yhteistyön merkitys ja voima. Siellä asian selvitys on aloitettu.

Rikkokaa laaja-alaiset kitkaa aiheuttavat rajapinnat, jotka estävät todellisen yhteishengen luomisen.

Pitäkää Suomi turvallisena itsellenne, lapsillenne ja läheisillenne. Löytäkää keskinäinen halu ja kyky yhteistyöhön.